

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Zróżnicowanie społeczne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Social differentiation
Kierunek studiów	Socjologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II stopień,
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne,
Dyscyplina	Nauki socjologiczne
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Jan Szymczyk, prof. KUL
---	-------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			3
konwersatorium	30	I [I rok]	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Posiadanie licencjatu.
-------------------	------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - zapoznanie uczestników z najważniejszymi teoriami dotyczącymi specyfiki funkcjonowania zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych oraz uwarunkowaniami procesów społecznych
C2 - nabycie przez studentów umiejętności i kompetencji w zakresie rozróżniania fenomenów charakterystycznych dla zróżnicowania społecznego i nierówności społecznych i dostrzegania czynników rozwoju społecznego
C3 - aplikowanie kategorii pojęciowych i teorii z zakresu omawianej problematyki w analizach rzeczywistości społecznej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna podstawowe kategorie pojęciowe [terminologię], teorie i metodologię z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego i nierówności społecznych oraz ich aspekty i podmioty	K_W01, K_W04
W_02	Posiada podstawową wiedzę w zakresie rozumienia i klasyfikowania podstawowych kwestii, aspektów i podmiotów związanych ze zróżnicowaniem społecznym, nierównościami społecznymi w kontekście badań socjologicznych	K_W02, K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Posiada podstawowe umiejętności wyszukiwania, krytycznego analizowania, oceniania i przetwarzania informacji na temat zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych	K_U01, K_U07
U_02	Posiada podstawowe umiejętności aplikowania rozumienia wybranych systemów wartości, interesów i norm społecznych, do obserwowania, diagnozowania, racjonalnego oceniania przemian współczesnego zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych i ich składników	K_U02, K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Wykazuje się pewną samodzielnością w obserwacji, analizie zjawisk, procesów zachodzących w sferze zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych, w oparciu o którą powinien być w stanie dokonywać interpretacji dotyczących funkcjonowania różnych podmiotów, instytucji, organizacji	K_K02,
K_02	Potrafi samodzielnie poszerzać nabytą wiedzę z zakresu zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych i jest gotowy do stałego doskonalenia się w zakresie różnorodnych kwestii wynikających z uwarunkowań zjawisk i zmian społecznych	K_K01, K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Pojęcie zróżnicowania społecznego [ZS]; Ogólna charakterystyka zróżnicowania społecznego oraz jego płaszczyzny i kryteria; Rozumienie ZS; Modele opisujące ZS; ZS ze wzgl. na rodzaje pozycji, kapitału i zaufania; Czynniki określające współczesne ZS;

Uwarunkowania współczesnego ZS; Uwarunkowania ZS w związku z zanikaniem tradycyjnych klas społecznych; Pojęcie nierówności społecznych; Nierówności a ZS; Rodzaje NS i ich modele badawcze; ZS i nierówności a kategoria sprawiedliwości; Nierówności społeczne w perspektywie socjologii i różnych ideologii; Czynniki legitymizacji nierówności; Stanowiska socjologów dotyczące genezy nierówności; Ideologie nierówności; Stanowiska myśli lewicowej i liberalnej nt. nierówności społecznych; Zróżnicowanie i nierówności w społeczeństwie postindustrialnym; Charakterystyka społeczeństwa postindustrialnego oraz pojęcie „fordyzmu” i „postfordyzmu”; Nowe klasy w społeczeństwie postindustrialnym; Pojęcie prekariatu; Kategoria ruchliwości społecznej, jej typy a ZS; Pojęcie klas i warstw społecznych; Neoweberowskie i funkcjonalne koncepcje stratyfikacyjne; Pojęcie tzw. śmierci klas; Pojęcie nowej klasy średniej, jej funkcje i rola; Zróżnicowanie systemów partyjnych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia
W_02	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Praca pisemna [semestralna] oraz zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia. Oceniony tekst pracy pisemnej
U_02	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Praca pisemna [semestralna] oraz zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia. Oceniony tekst pracy pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Praca pisemna [semestralna], zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia. Oceniony tekst pracy pisemnej
K_02	Wykład konwencjonalny i metody dialogu [konwersacji]	Praca pisemna [semestralna], zaliczenie ustne	Protokół z zaliczenia. Oceniony tekst pracy pisemnej

VI. Kryteria oceny, wagi...

Obecność na zajęciach i aktywny udział w dyskusji, pisemna praca semestralna i zaliczenie ustne.

na ocenę 2:

(W) - Student nie zna podstawowej terminologii, teorii i metodologii z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych

(U) - Student nie posiada podstawowych umiejętności interpretacji i klasyfikacji rudymenarnych kwestii, kategorii pojęciowych i teorii z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych oraz ich aspektów i podmiotów

(K) - Student nie potrafi poprawnie zreferować żadnych praktycznych rozwiązań funkcjonujących w sferze zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych ani zidentyfikować zjawisk typowych dla omawianej problematyki

na ocenę 3:

(W) - Student zna przynajmniej jakieś stanowiska teoretyczne dotyczące omawianej problematyki

(U) - Student posiada podstawowe umiejętności interpretacji i klasyfikacji rudymenarnych kwestii, kategorii pojęciowych i teorii z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych oraz ich aspektów i podmiotów

(K) - Student z pomocą potrafi poprawnie zreferować pewne praktyczne rozwiązania funkcjonujące w sferze zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych oraz zidentyfikować zjawiska typowe dla omawianej problematyki w stopniu podstawowym

na ocenę 4:

(W) - Student zna większość omówionych na zajęciach terminów, teorii i metodologii z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych

(U) - Student potrafi analizować i klasyfikować większość omówionych na zajęciach kwestii z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych

(K) - Student potrafi zreferować poprawnie większość wybranych zagadnień z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych i ukazać ich zastosowanie w praktyce społecznej

na ocenę 5:

(W) - Student zna wszystkie wymagane terminy, teorie i metodologię z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych

(U) - Student potrafi samodzielnie analizować i klasyfikować wszystkie wymagane zagadnienia z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych

(K) - Student potrafi zreferować poprawnie wymagane zagadnienia z zakresu socjologii zróżnicowania społecznego, nierówności społecznych i ukazać ich zastosowanie w praktyce społecznej oraz dobrać odpowiednie rozwiązanie [metody] do konkretnego problemu

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

H. Domański, O ruchliwości społecznej w Polsce, Warszawa 2004; J. Turowski, Socjologia. Wielkie struktury społeczne, Lublin 1994; H. Domański, Struktura społeczna, Warszawa 2007; P. B. Szacka, Wprowadzenie do socjologii, Warszawa 2003; M. Szczepański, Teorie zmian społecznych, Katowice 1990; M. Hamilton, M. Hirszowicz, Klasy i nierówności społeczne, Warszawa 1995; Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne, red. A. Kojder, Kraków 2007; H. Domański Polska klasa średnia, Wrocław 2002; G. Standing Prekariat. Nowa niebezpieczna klasa, Warszawa 2014; H. Domański, Z. Sawiński, K. Słomczyński, Nowa klasyfikacja i skale zawodów, Warszawa 2007; J. Szymczyk, Instytucje, procesy i systemy społeczne. Makrosocjologia, w: 100 lat socjologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Idee - teorie - badania, red. W. Szymczak, TN KUL, Lublin 2018, s. 63-85; J. Szymczyk, Elements of the Application of the Complementarity Principle. Issues of the Sociology of Subjectivity and Social Structures, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014.

Literatura uzupełniająca

E. Wnuk-Lipiński, Socjologia życia publicznego, Warszawa 2008; M. Ziółkowski, Przemiany interesów i wartości społeczeństwa polskiego, Poznań 2000; A. Giddens, Socjologia, Warszawa 2005; A. Jelonek, K. Tyszka, Koncepcje rozwoju społecznego, Warszawa 2001; P. Sztompka, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2000; Rybicki, Struktura społecznego świata, Warszawa 1979; H. Domanski [i in.], Metodologia badań nad stratyfikacją społeczną, Warszawa 2012; K. Sobolewska-Myślik, Partie i systemy partyjne na świecie, Warszawa 2010; Klasa kreatywna w Polsce. Technologia, talent i tolerancja jako źródła rozwoju regionalnego”, red. K. Klincewicz, Warszawa 2012; Zmiany stratyfikacji społecznej w Polsce, red. H. Domański, Warszawa 2008